

Jaarverslag

Hof van Discipline & Raden van Discipline

Jaarverslag 2011

Hof van Discipline & Raden van Discipline

Inhoud

Inhoud	2
1. Voorwoord en inleiding	5
2. Organisatie van het tuchtrecht	7
2.1 Algemeen	7
2.2 De tuchtcolleges	8
2.3 Samenstelling van de tuchtcolleges	8
2.4 Wie is klachtgerechtigd?	9
2.5 Over wie kan worden geklaagd?	9
2.6 Waaraan wordt getoetst?	9
2.7 Indienen van een klacht	10
2.8 Instructie door de deken	10
2.9 Voorzittersbeslissing	10
2.10 Behandeling ter zitting, inzage stukken	11
2.1.1 Openbaarheid van de zittingen	11
2.1.2 Hoger beroep	11
2.1.3 Maatregelen	12
2.1.4 Publicatie van tuchtrechtelijke uitspraken	12
2.1.5 Bijzondere procedures uit de Advocatenwet	13

3.	Jaarcijfers	15
3.1	raden van discipline	15
3.1.1	Aantal advocaten per arrondissement	15
3.1.2	Aantal advocaten per ressort	16
3.1.3	Aantal zaken per raad	16
3.1.4	Tuchtrechtelijk oordeel Raden van Discipline	16
3.1.5	Aard gegronde klachten	18
3.2	hof van discipline	19
3.2.1	Aantal zaken hof	19
3.2.2	Herkomst hoger beroepszaken per Raad van Discipline	19
3.2.3	Tuchtrechtelijk oordeel Hof van Discipline	19
3.2.4	Aard gegronde klachten	20
4.	Schorsingen en schrappingen	21
4.1	Schrappingen	21
4.2	Onvoorwaardelijke schorsingen	22
4.3	Voorwaardelijke schorsingen	26
4.4	Spoedshalve schorsing of voorlopige voorziening	28
4.5	Schorsing voor onbepaalde tijd wegens onbehoorlijke praktijkoefening	28
5.	Uitgelicht: wraking	31
5.1	Wraking in het advocatentuchtrecht	31
6.	Casuïstiek	33
7.	Samenstelling colleges in 2011	39
	Raad van Discipline Amsterdam	39
	Raad van Discipline Arnhem	41
	Raad van Discipline Den Haag	42
	Raad van Discipline 's-Hertogenbosch	43
	Raad van Discipline Leeuwarden	44
	Hof van Discipline	45
8.	Links en adressen	47

Voorwoord en Inleiding

Jaarverslag 2011 > Voor

5

Het Hof van Discipline en de vijf raden van discipline presenteren u hun derde gemeenschappelijke jaarverslag.

Met het jaarverslag wordt beoogd de aard en omvang van het advocatentuchtrecht meer inzichtelijk te maken en verslag te doen van zich voordoende relevante ontwikkelingen.

Sinds 2009 zijn vrijwel alle uitspraken van de tuchtcolleges terug te vinden op de website www.tuchtrecht.nl. Uit de dagelijkse praktijk blijkt dat veel advocaten en rechtzoekende klagers van deze kennisbron gebruik maken en aldus wordt voorzien in een duidelijke behoefte. Algemene en organisatorische informatie over de tuchtrechtspraak advocatuur is te vinden op de websites www.hofvandiscipline.nl en raadvandiscipline.nl.

Het jaarverslag en de websites leveren een bijdrage aan het transparanter maken van het tuchtrecht. Dat de tuchtcolleges laten zien waar zij mee bezig zijn beschouwen zij als een vanzelfsprekende ontwikkeling. Advocatuur en rechtzoekenden kunnen er hun voordeel mee doen.

Hoewel de vijf raden van discipline zelfstandige colleges zijn, wordt de laatste jaren uitdrukkelijk gestreefd naar landelijke uniformiteit. De raden beschikken over een stafbureau, van waaruit landelijk beleid wordt voorbereid en gecoördineerd, en geadviseerd wordt in het kader van voor het tuchtrecht relevante voorgenomen wetgeving.

Halfjaarlijks vindt er overleg plaats tussen de voorzitters en griffiers van de vijf raden alwaar algemeen en inhoudelijk beleid wordt afgestemd. De voorzitter en de griffier van het hof sluiten zich eenmaal per jaar bij dit overleg aan.

Het streven naar meer uniformiteit blijkt ook uit het feit dat het hof en de raden sinds 2011 eenzelfde huisstijl kennen, die terugkomt in correspondentie en beslissingen.

Het transparanter worden van de tuchtrechtspraak is wellicht ook mede een verklaring voor het hogere aantal tuchtzaken in de afgelopen jaren. In 2010 kregen de raden bijna een kwart meer zaken binnen dan het jaar ervoor. Uit de cijfers over 2011 blijkt dat het aantal zaken zich op dit – hoge – niveau lijkt te stabiliseren. Die hoge instroom vormt tegelijkertijd een serieuze bedreiging.

De budgetten die door het Ministerie van Veiligheid en Justitie ter beschikking worden gesteld voor de inzet van de voorzitters van de raden zijn namelijk bevroren op het niveau van voor 2010. Vanuit de gerechten worden niet méér voorzittersuren ter beschikking gesteld dan vanuit het budget van de raden kan worden bekostigd.

De subsidie van het ministerie aan de Orde van Advocaten ten behoeve van de inzet van griffiers en leden van de raden wordt in enkele jaren afgebouwd tot nihil.

In verband daarmee oriënteert de Orde zich op vergaande maatregelen.

Het zal niet verbazen dat door de combinatie van het lage budget en de hoge instroom olopende werkvoorraden en langere doorlooptijden zullen ontstaan. Het is bepaald geen uitzondering dat eerst op een termijn van meer dan acht maanden na binnenkomst van een klacht bij de raad een beslissing kan worden gegeven en die termijn zal verder olopen. Tijdigheid van afdoening is zeker in het tuchtrecht een belangrijke kwaliteitsindicator. Het adequaat functioneren en daarmee het zuiverend vermogen van en het vertrouwen in de tuchtrechtspraak dreigen door deze ontwikkelingen in gevaar te komen.

De tuchtcolleges zijn hierover bezorgd.

A.F.L. Geerdes,

Voorzitter Raad van Discipline Den Haag.

Organisatie van het tuchtrecht

Jaarverslag 2011

7

2.1 Algemeen

Het advocatentuchtrecht is geregeld in de Advocatenwet. Artikel 46 van die wet luidt als volgt:

De advocaten zijn aan tuchtrechtspraak onderworpen ter zake van enig handelen of nalaten in strijd met de zorg, die zij als advocaat behoren te betrachten ten opzichte van degenen wier belangen zij als zodanig behartigen of behoren te behartigen, ter zake van inbreuken op de verordeningen van de Nederlandse Orde en ter zake van enig handelen of nalaten dat een behoorlijk advocaat niet betaamt. Deze tuchtrechtspraak wordt uitgeoefend in eerste aanleg door de Raden van Discipline en in hoger beroep, tevens in hoogste ressort, door het Hof van Discipline.

In dit artikel en de artikelen die daarop volgen staat omschreven aan welke norm wordt getoetst en wie het tuchtrechtelijk oordeel velt. Het handelen dat wordt getoetst aan de norm van artikel 46 betreft ten eerste de belangenbehartiging. De norm is de zorg die ten opzichte van de cliënt in acht genomen moet worden. Ten tweede is een advocaat gehouden om de verordeningen van de Nederlandse Orde van Advocaten na te leven. Tot slot moet altijd de vraag beantwoord worden of het handelen onbetamelijk is of niet, dat wil zeggen of een behoorlijk advocaat op de onderhavige wijze mag optreden of niet.

2.2 De tuchtcolleges

Er zijn vijf Raden van Discipline. Het werkgebieden van de vijf raden komt overeen met de ressorten van de vijf gerechtshoven, te weten Amsterdam, Arnhem, Den Haag, 's-Hertogenbosch en Leeuwarden. Zaken in hoger beroep worden behandeld door het Hof van Discipline, dat zitting houdt in 's-Hertogenbosch. Het werkgebied voor het hof bestrijkt heel Nederland.

De Raden van Discipline oordelen in eerste aanleg en het Hof van Discipline oordeelt in hoger beroep, tevens laatste instantie.

2.3 Samenstelling van de tuchtcolleges

Elke Raad van Discipline bestaat uit een voorzitter en enkele plaatsvervangend voorzitters, die allen lid zijn van de rechterlijke macht met rechtspraak belast, en een aantal advocaat-leden. De (plaatsvervangend) voorzitters worden bij ministerieel besluit benoemd. De advocaatleden worden verkozen door het College van Afgevaardigden, een besluitvormend orgaan van de Nederlandse Orde van Advocaten waarin alle plaatselijke advocatenordes zijn vertegenwoordigd.

Een kamer van de raad die over een zaak beslist, behandelt de klacht op een zitting waarvoor partijen worden uitgenodigd. De kamer wordt voorgezeten door de voorzitter van de raad of door één van de plaatsvervangend voorzitters. In de kamer zitten daarnaast vier advocaat-leden.

Het Hof van Discipline bestaat uit een voorzitter, plaatsvervangend voorzitters, (plaatsvervangend) kroonleden en (plaatsvervangend) advocaat-leden. De voorzitters en kroonleden worden bij Koninklijk besluit benoemd en zijn lid van de rechterlijke macht met rechtspraak belast. De advocaatleden worden verkozen door het College van Afgevaardigden. Het hoger beroep wordt behandeld door een kamer van het hof. Een dergelijke kamer wordt voorgezeten door de voorzitter of één van de plaatsvervangend voorzitters. In de kamer zitten daarnaast twee kroonleden, rechters dus, en twee advocaat-leden.

Zowel de raden van discipline als het Hof van Discipline worden bijgestaan door een griffier. De griffier maakt geen deel uit van het tuchtcollege.

2.4 Wie is klachtgerechtigd?

Een klacht kan door een belanghebbende worden ingediend. De wet geeft niet aan wie belanghebbende is, maar dat kan dus een cliënt zijn of een wederpartij van een advocaat, of een derde die meent dat de betamelijkheidsnorm uit artikel 46 jegens hem is geschonden. Als een klager een klacht indient over handelen, waarin de klager niet rechtstreeks in zijn belang is getroffen, wordt de klager niet-ontvankelijk verklaard. Alleen de deken van de plaatselijke Orde van Advocaten mag klagen over zaken met een algemeen belang.

2.5 Over wie kan worden geklaagd?

Een klacht richt zich tegen een individuele advocaat, met inbegrip van advocaat-stagiaires. Als een klager niet goed kan duiden wie de aan te spreken advocaat is, kan de deken dat in zijn onderzoek betrekken. Sommige klachten lenen zich niet voor indiening tegen een persoon. In uitzonderingsgevallen kan de klacht ook gericht worden tegen een kantoor of een maatschap. Het tuchtcollege is echter niet bevoegd om te oordelen over een niet-advocaat die bij een advocatenkantoor werkzaam is.

Het tuchtrecht is ook van toepassing op EU-advocaten die incidenteel optreden voor de Nederlandse rechter, of zich na een proefperiode van drie jaar hebben ingeschreven bij een plaatselijke Orde.

2.6 Waaraan wordt getoetst?

Getoetst wordt aan de norm die is neergelegd in artikel 46 Advocatenwet. Wat onbetamelijk is wordt mede bepaald door de Gedragsregels voor Advocaten en de verordeningen van de Nederlandse Orde van Advocaten, waarin regelgeving voor advocaten is opgenomen.

2.7 Indienen van een klacht

Een klacht over een advocaat moet schriftelijk worden ingediend bij de deken van de plaatselijke Orde in het arrondissement waar de advocaat kantoor houdt. Nederland is ingedeeld in 19 arrondissementen. Een advocaat is op grond van de Advocatenwet lid van de Nederlandse Orde van Advocaten en van de Orde van advocaten van het arrondissement waarin hij kantoor houdt. De Orde van advocaten in het arrondissement kent een bestuur, de Raad van Toezicht, voorgezeten door de plaatselijk deken. De Advocatenwet kent bevoegdheden toe aan de Raad van Toezicht en aan de deken.

2.8 Instructie door de deken

De deken onderzoekt elke bij hem ingediende klacht. Tijdens dat onderzoek zal de deken ook de beklaagde advocaat in de gelegenheid stellen zijn standpunt naar voren te brengen. Een advocaat is verplicht de deken de gevraagde inlichtingen te verstrekken.

De deken onderzoekt de klacht en tracht, waar mogelijk, te bemiddelen en tot een oplossing te komen. Als de klager na het dekenonderzoek wenst dat de zaak wordt doorgeleid naar de Raad van Discipline, geeft de deken hier gehoor aan. De raad zal de zaak behandelen en een beslissing nemen.

Wanneer het een klacht tegen een deken betreft, wijst de voorzitter van de Raad van Discipline een andere deken aan om de klacht te onderzoeken.

2.9 Voorzittersbeslissing

Wanneer een klacht door een deken naar de Raad van Discipline wordt doorgeleid, kan de voorzitter van de raad zonder mondelinge behandeling binnen dertig dagen beslissen dat de klacht kennelijk ongegrond, kennelijk niet-ontvankelijk of kennelijk van onvoldoende gewicht is. Tegen een dergelijke beslissing staat binnen een termijn van veertien dagen verzet open, dat door een voltallige kamer van de raad wordt behandeld. Indien de raad van oordeel is dat het verzet gegrond is, wordt de klacht in verdere behandeling genomen. Als het verzet tegen de voorzittersbeslissing ongegrond wordt verklaard, staat geen hoger beroep open.

2.10 Behandeling ter zitting, inzage stukken

Partijen worden opgeroepen voor een behandeling ter zitting. Partijen hebben het recht voorafgaand aan de zitting de stukken in te zien en kunnen zich bij de behandeling van de klacht door een raadsman laten bijstaan. Het is overigens niet noodzakelijk dat die raadsman een advocaat is.

2.11 Openbaarheid van de zittingen

Behandeling van tuchtklachten bij de raad en bij het hof zijn openbaar. Zaken op grond van artikel 60b en verder van de Advocatenwet (zie hieronder) worden behandeld met gesloten deuren. Uitspraken in klachtzaken worden door de tuchtcolleges in het openbaar gedaan en moeten worden gemotiveerd.

2.12 Hoger beroep

De klager die door de raad (deels) in het ongelijk is gesteld, en de advocaat jegens wie de beslissing is genomen, hebben de mogelijkheid om binnen dertig dagen in hoger beroep te gaan bij het Hof van Discipline. De plaatselijk deken en algemeen deken van de Nederlandse Orde van Advocaten zijn eveneens bevoegd om hoger beroep in te stellen. De algemeen deken stelt in de regel alleen beroep in bij principiële zaken in het algemeen belang.

Het hof beslist op de klachtonderdelen die in hoger beroep aan de orde komen. Het hof beslist in hoogste en dus laatste instantie. Cassatie van een uitspraak van het hof is dus niet mogelijk. De voorzitter van het hof kan kennelijk niet-ontvankelijke of kennelijk ongegronde beroepen binnen dertig dagen afwijzen. Tegen een dergelijke beslissing staat binnen een termijn van 14 dagen verzet open dat door een voltallige kamer van het hof wordt behandeld.

Ook voor de behandeling van het hoger beroep door het hof geldt dat partijen worden gehoord tijdens een openbare zitting en dat de uitspraak in het openbaar en gemotiveerd moet gebeuren.

2.13 Maatregelen

Als de raad of het hof in hoger beroep een klacht gegrond verklaart, kan aan de verweerder een maatregel worden opgelegd. Mogelijke maatregelen zijn:

- waarschuwing
- berisping
- voorwaardelijke schorsing
- onvoorwaardelijke schorsing
- schrapping van het tableau

Een schorsing kan ten hoogste een jaar duren. Aan een voorwaardelijke schorsing kan een proeftijd worden verbonden van maximaal twee jaar. De tuchtrechter kan bovendien bij de maatregelen berisping, schorsing en schrapping bepalen dat de uitspraak met naamvermelding moet worden openbaar gemaakt.

Een maatregel wordt pas van kracht als de beslissing waarmee de maatregel is opgelegd onherroepelijk is geworden. Een beslissing van de tuchtrechter is onherroepelijk nadat het Hof van Discipline heeft beslist, wanneer geen van de betrokkenen binnen dertig dagen hoger beroep heeft ingesteld tegen de beslissing van de raad, of wanneer een ingesteld hoger beroep wordt ingetrokken. Wanneer een uitgesproken schrapping onherroepelijk wordt, is een advocaat niet meer gerechtigd om nog langer als advocaat werkzaam te zijn. Een geschorste advocaat mag gedurende de schorsing de praktijk niet uitoefenen. Hij mag in dat geval ook niet optreden in procedures waarbij de bijstand van een advocaat niet verplicht is. Als een advocaat niet aan een opgelegde voorwaarde voldoet, kan de raad de voorwaardelijke maatregel omzetten in een onvoorwaardelijke.

De raad kan, op verzoek van de klager of ambtshalve, ook uitspreken of de beklagde advocaat jegens de klager de zorgvuldigheid heeft betracht die bij een behoorlijke rechtshulpverlening betaamt.

2.14 Publicatie van tuchtrechtelijke uitspraken

De uitspraken van de raden en het hof worden geanonimiseerd gepubliceerd op www.tuchtrecht.nl.

Deze geanonimiseerde publicatie moet worden onderscheiden van de bijkomende maatregel die de tuchtrechter kan opleggen om een berisping, schorsing of schrapping openbaar te laten maken.

2.15 Bijzondere procedures uit de Advocatenwet

Naast de in 2.1 genoemde reguliere klachtprocedure, worden ten overstaan van de tuchtcolleges ook bijzondere procedures gevoerd, die ook in de Advocatenwet staan genoemd. Het gaat om:

Spoedshalve schorsing (artikel 60ab en volgende)

Op grond van artikel 60ab (sinds juli 2009 in de wet) kan de deken de raad voor die gevallen waarin een ernstig vermoeden is gerezen van een handelen of nalaten waardoor een in artikel 46 beschermd belang zeer ernstig is of dreigt te worden geschaad, een advocaat met onmiddellijke ingang tijdelijk schorsen of een voorlopige voorziening treffen. Dit zijn zaken waarin het maatschappelijk belang vergt dat afwikkeling van de tuchtprocedure niet wordt afgewacht, alvorens de tuchtrechtelijke maatregel te laten ingaan. De raad beslist binnen veertien dagen. Indien de raad het verzoek van de deken inwilligt, wordt de beklaagde advocaat met onmiddellijke ingang geschorst. De raad kan ook een voorlopige voorziening treffen met betrekking tot de praktijk van de advocaat.

Onbehoorlijke praktijkuitoefening (artikel 60b en volgende)

De deken kan op grond van artikel 60b de Raad van Discipline vragen om schorsing voor onbepaalde tijd en/of een voorziening, als een advocaat er tijdelijk of blijvend geen blijk van geeft zijn praktijk behoorlijk uit te kunnen oefenen. Gedacht kan worden aan langdurige ziekte van de advocaat of andere niet tuchtrechtelijk verwijtbare oorzaken voor het niet op orde zijn van de praktijk. De deken kan de raad ook verzoeken om een onderzoek in te laten stellen naar de toestand van de praktijk van de advocaat (artikel 60c). In een dergelijke procedure komen andere belangen aan de orde dan de belangen die artikel 46 beschermt.

Beklag weigering aanwijzing advocaat (artikel 13)

Een rechtzoekende kan op grond van artikel 13 de deken van de plaatselijke orde vragen hem een advocaat aan te wijzen, in een zaak waar rechtshulp door een advocaat wettelijk is voorgeschreven en hij zelf geen advocaat kan vinden. Op een dergelijk verzoek beslist de deken van de plaatselijke orde in het arrondissement waar de rechtszaak gaat plaatsvinden. Als de deken het verzoek afwijst kan de rechtzoekende beklag doen bij het Hof van Discipline. Het hof oordeelt of de deken in redelijkheid tot zijn besluit heeft kunnen komen.

Beklag bij verzet tegen inschrijving als advocaat (artikel 4 en 5)

Een jurist die advocaat wil worden, dient aan een aantal wettelijke voorwaarden te voldoen. Als hij als advocaat wil worden ingeschreven, dient hij een verzoekschrift in bij de rechtbank van het arrondissement waarin hij zich wil vestigen. De Raad van Toezicht van de Orde van Advocaten in dat arrondissement kan besluiten verzet te doen (in te dienen bij de rechtbank) tegen beëdiging van de beoogd advocaat, omdat de verzoeker niet aan de vereisten voldoet, of wanneer de Raad van Toezicht meent dat gegronde vrees bestaat dat de verzoeker zich niet aan de wettelijke en andere geldende regelingen zal houden. Als de raad verzet doet, kan de verzoeker beklag doen bij het Hof van Discipline. Het hof oordeelt of de raad in redelijkheid tot zijn besluit heeft kunnen komen.

Beroep tegen schrappen van een reeds beëdigde advocaat door de Raad van Toezicht (artikel 9)

Als een advocaat is beëdigd, kan hij voor zijn handelen ter verantwoording worden geroepen bij de tuchtrechter. De Raad van Toezicht kan gedurende één jaar na beëdiging van de advocaat besluiten de advocaat te schrappen als de advocaat vóór zijn beëdiging zaken voor de raad heeft verzwegen, die zo ernstig zijn dat als ze bekend waren geweest, de raad verzet had gedaan, of die als de feiten van na beëdiging waren, tot schrapping van het tableau hadden kunnen leiden. Als de Raad van Toezicht een dergelijke beslissing neemt, kan de betrokken advocaat in hoger beroep bij het hof. Het hof oordeelt of de raad in redelijkheid tot zijn besluit heeft kunnen komen.

Jaarcijfers 2011

Jaarverslag 2011 > Jaar

15

3.1 Raden van Discipline

3.1.1 Aantal advocaten per arrondissement 2011

Arrondissement	31-12-2010	31-12-2011
Alkmaar	283	292
Almelo	340	352
Amsterdam	4.704	5.014
Arnhem	854	866
Assen	191	196
Breda	774	792
Den Haag	1.779	1.818
Dordrecht	211	222
Groningen	339	344
Haarlem	530	541
's-Hertogenbosch	1.036	1.110
Leeuwarden	271	276
Maastricht	503	518
Middelburg	192	191
Rotterdam	1.664	1.729
Roermond	258	271
Utrecht	1.411	1.469
Zutphen	331	317
Zwolle-Lelystad	472	490
Totaal	16.143	16.808

3.1.2 Aantal advocaten per ressort 2011

Met ingang van 1 juli 2011 zijn drie arrondissementen overgegaan naar een ander hofressort. Het arrondissement Utrecht is administratief overgebracht van ressort Amsterdam naar ressort Arnhem. Middelburg is komen te vallen onder het ressort 's-Hertogenbosch en Zwolle-Lelystad onder het ressort Leeuwarden. In onderstaande tabel is het aantal advocaten per ressort aangegeven op basis van de ressortsopbouw op 31 december 2011.

Ressort	31-12-2011
Amsterdam	5.847
Arnhem	3.004
Den Haag	3.769
's-Hertogenbosch	2.882
Leeuwarden	1.306
Totaal	16.808

3.1.3 Aantal zaken per raad gedurende 2011 (2010)

In 2011 zijn iets minder (1200) nieuwe klachten binnengekomen dan in 2010 (1251). Nadat het aantal nieuwe klachten bij de raden in 2010 met een kwart was gestegen ten opzichte van het voorgaande jaar, heeft de instroom in 2011 zich dus min of meer gestabiliseerd.

Raad	Ingekomen		Afgedaan		In behandeling eind 2011 (2010)	
Amsterdam	348	(451)	387	(378)	201	(240)
Arnhem	173	(197)	209	(160)	67	(103)
Den Haag	284	(234)	250	(206)	168	(134)
's-Hertogenbosch	257	(261)	267	(244)	156	(166)
Leeuwarden	138	(108)	108	(91)	117	(87)
Totaal	1200	(1251)	1221	(1079)	709	(730)

3.1.4 Tuchtrechtelijk oordeel Raden van Discipline

In onderstaande tabel is vermeld hoe in het verslagjaar door de raden van discipline, dus in eerste aanleg, is geoordeeld over de klachten. De meeste van die oordelen zijn inmiddels onherroepelijk, maar enkele zijn inmiddels in hoger beroep vernietigd (hetgeen kan leiden tot een lichtere of tot een zwaardere maatregel) of zijn nog niet onherroepelijk omdat de hoger beroepstermijn of -procedure nog loopt. In het algemeen wordt in ongeveer een kwart van de gevallen hoger beroep ingesteld, waarna het Hof van Discipline de uitspraak van de raad meestal bekrachtigt doch soms vernietigt. Met die kanttekening kan over de oordelen van de raden in onderstaande tabel het volgende worden opgemerkt.

Van de 1221 door de raden van discipline afgedane klachten werden er 408 afgewezen als ongegrond of niet-ontvankelijk. De raden verklaarden 384 klachten (deels) gegrond, dat is 31%. Het grootste deel daarvan, 212 (in 2010: 178) zaken, ging om eenmalige en/of kleinere vergrijpen, waarvoor of geen maatregel of een waarschuwing werd opgelegd.

De raden deelden 111 (in 2010: 102) berispingen en voorwaardelijke schorsingen uit. 51 (in 2010: 41) keer mocht een advocaat tijdelijk zijn beroep niet uitoefenen doordat hij onvoorwaardelijk werd geschorst en 10 (in 2010: 6) advocaten werden geschrapt. Voorts werden in afwachting van de bodem-tuchtprocedure 3 (in 2010: 3) tijdelijke spoedshalve schorsingen op grond van artikel 60ab Advocatenwet (zie par. 2.15 en 4.4) opgelegd. Daarnaast werden aan 16 (in 2010: 12) advocaten ordemaatregelen opgelegd omdat zij hun praktijk niet op orde hadden (schorsing voor onbepaalde tijd en/of voorziening op grond van artikel 60b; zie par. 2.15 en 4.5).

Al met al werd er op 16.800 (in 2010: 16.100) Nederlandse advocaten in 2011 zo'n 400 (in 2010: 339) keer ingegrepen door de tuchtrechter. Rekening houdend met het feit dat in een jaar soms meer uitspraken op slechts één advocaat betrekking hebben, kreeg dus zo'n 2% van de advocaten met een - lichtere of zwaardere - ongunstige beslissing te maken. Dat is ongeveer evenveel als in 2010. Om die cijfers in perspectief in te plaatsen is het goed te bedenken dat een advocaat gemiddeld zo'n honderd zaken per jaar behandelt. Niet alle zaken worden overigens afgedaan met een oordeel van de tuchtrechter. Sommige zaken eindigen op andere wijze, zoals door intrekking van de klacht, door verwijzing of door een beslissing omtrent kosten of opheffing van een art 60b-voorziening (zie par. 2.15). Dit verklaart waarom het totaal aantal oordelen in tabel 3.1.4 lager is dan het totaal aantal afgedane zaken in tabel 3.1.3.

Oordeel	Amsterdam	Arnhem	Den Haag	's-Hertogenbosch	Leeuwarden	Totaal
ongegrond/niet ontvankelijk	84	46	142	66	70	408
gegrond/geen maatregel	15	5	4	14	9	47
gegrond/waarschuwing	36	29	39	43	18	165
gegrond/berisping	25	10	17	19	12	83
gegrond/voorwaardelijke schorsing	14	2	5	2	5	28
gegrond/onvoorwaardelijke schorsing	14	11	13	11	2	51
gegrond/schrapping	0	2	6	0	2	10
art. 60ab schorsing	1	0	2	0	0	3
art. 60b schorsing	5	1	3	2	0	11
art. 60c onderzoek	2	0	0	1	0	3
andere art. 60b voorziening	2	0	0	3	0	5
tenuitvoerlegging	0	0	0	0	0	0
herzieningsverzoek	0	1	0	0	0	1

3.1.5 Aard gegronde klachten

Waar gaan de klachten meestal over? Een aantal bijzondere categorieën wordt afzonderlijk geregistreerd; die staan vermeld in deze tabel. Let op: veel gegronde klachten vallen in geen van deze categorieën en anderzijds kan een klacht in meerdere categorieën vallen.

Aard van de gegronde klacht	Amsterdam	Arnhem	Den Haag	's-Hertogenbosch	Leeuwarden	Totaal
VAFI ¹	6	3	2	3	0	14
Gedragsregels 23-28 (financiële regels)	14	5	10	15	8	52
Toevoegingsperikelen	11	8	6	6	2	33
Gedragsregel 7 ²	2	0	5	3	4	14
Puntenklachten	1	0	0	2	0	3
Geheimhouding	6	1	4	2	1	14
Communicatie met de cliënt	18	10	20	11	5	64
Gedragsregel 37 ³	8	1	4	4	1	18
Beroepsaansprakelijkheidsverzekering	2	0	0	1	0	3
Prestatie onder de maat	20	11	28	23	18	100
Dekenbezwaar	16	7	17	9	17	66

1 De Verordening op de administratie en de financiële integriteit.

2 Gedragsregel 7 ziet op belangenconflicten.

3 Gedragsregel 37 verplicht een advocaat om mee te werken aan het onderzoek door de deken naar een ingediende klacht of aan een verzoek om informatie van de deken in het kader van een controle.

3.2 Hof van Discipline

3.2.1 Aantal zaken hof gedurende 2011 (2010)

Hof	Ingekomen		Afgedaan	In behandeling eind 2011
Hof van Discipline	324	(293)	303	210

3.2.2 Herkomst hoger beroepszaken in 2011 (2010) per Raad van Discipline⁴

Raad van Discipline	2011	(2010)
Amsterdam	87	(68)
Arnhem	47	(41)
Den Haag	54	(58)
's-Hertogenbosch	71	(63)
Leeuwarden	26	(16)
Totaal	285	(246)

3.2.3 Tuchtrechtelijk oordeel Hof van Discipline

Zoals opgemerkt in par. 3.1.4 worden niet alle zaken afgedaan met een oordeel van de tuchtrechter. Daarnaast geldt voor het Hof van Discipline hetgeen in de noot bij par. 3.2.2. is opgemerkt. Een en ander verklaart waarom het totaal aantal oordelen in tabel 3.2.3 lager is dan het totaal aantal afgedane zaken in tabel 3.2.1.

Oordeel	2011	(2010)
ongegrond/niet ontvankelijk	137	(100)
gegrond/geen maatregel	9	(9)
gegrond/waarschuwing	32	(37)
gegrond/berisping	22	(18)
gegrond/voorwaardelijke schorsing	9	(8)
gegrond/onvoorwaardelijke schorsing	22	(17)
gegrond/schrapping	4	(2)
art. 60b schorsing	3	(2)
andere art. 60b voorziening	0	(0)
Totaal	238	(193)

⁴ Het verschil tussen het totaal aantal van de Raden van Discipline afkomstige zaken en de bij het Hof van Discipline nieuw ingekomen zaken moet worden gezocht in de omstandigheid dat het Hof van Discipline in een aantal gevallen als eerste instantie kennis neemt van een dossier (te denken valt aan verwijzingen naar een andere Raad van Discipline, beklagzaken op grond van art. 13 Advocatenwet, herzieningen en zaken op de voet van art. 5 en 9 Advocatenwet).

3.2.4 Aard gegronde klachten

Waar gaan de klachten in hoger beroep meestal over? Een aantal bijzondere categorieën wordt afzonderlijk geregistreerd; die staan vermeld in deze tabel. Let op: veel gegronde klachten vallen in geen van deze categorieën en anderzijds kan een klacht in meerdere categorieën vallen.

Aard van de gegronde klachten	
VAFI ⁵	4 (4)
Gedragsregels 23-28 (financiële regels)	0 (17)
Toevoegingsperikelen	11 (10)
Gedragsregel 7 ⁶	1 (9)
Puntenklachten	0 (0)
Geheimhouding	3 (5)
Communicatie met de cliënt	9 (12)
Gedragsregel 37 ⁷	1 (3)
Beroepsaansprakelijkheidsverzekering	0 (0)
Prestatie onder de maat	28 (18)

5 De Verordening op de administratie en de financiële integriteit.

6 Gedragsregel 7 ziet op belangenconflicten.

7 Gedragsregel 37 verplicht een advocaat om mee te werken aan het onderzoek door de deken naar een ingediende klacht of aan een verzoek om informatie van de deken in het kader van een controle.

Schorsingen en schrappingen

Jaarverslag 2011 > Schorsingen en schrappingen

Ter verduidelijking van de door raden en hof opgelegde zware maatregelen volgt hieronder een selectie van de uitspraken van raden (voor zover tegen die uitspraken geen hoger beroep is ingesteld) en het hof waarin een voorwaardelijke of onvoorwaardelijke schorsing of schrapping is opgelegd. Het betreft korte samenvattingen van de uitspraken. De uitspraken zijn, volledig en geanonimiseerd, op Tuchtrecht.nl gepubliceerd.

4.1 Schrappingen

Hof van Discipline 14 januari 2011, nr. 5795, LJN YA1470

Geschrapt van het tableau werd de advocaat die voor een vergrijp dat hij voor zijn beëdiging had gepleegd tot 12 maanden gevangenisstraf werd veroordeeld, een bedrag van cliënten van € 18.000 contant aannam, de praktijk uitoefende door onvoldoende kwaliteit te leveren en die optrad als advocaat tijdens een periode waarin hij was geschorst.

Hof van Discipline 23 mei 2011, nr. 5921, LJN YA1673

Geschrapt van het tableau werd de advocaat die vertrouwelijk informatie tegen klagers heeft gebruikt en onjuiste informatie over klagers aan de pers, beleggers en politici heeft verstrekt.

Hof van Discipline 21 oktober 2011, nr. 6036, LJN YA2681

Geschraapt van het tableau werd de advocaat die als advocaat in vreemdelingenzaken bij zijn cliënten de indruk wekte met een door hem vervaardigd pasje, waarvoor zij moesten betalen, hun juridische positie te versterken, die feitelijk echter niets voor zijn cliënten ondernam, maar wel contante betalingen op zijn privérekening stortte.

Hof van Discipline 14 november 2011, nr. 6073, LJN YA2687

Geschraapt van het tableau werd de advocaat die een onjuiste voorstelling van de afspraken aangaande de rechtsverhouding met zijn beoogd patroon gaf aan de Raad van Toezicht teneinde te bewerkstelligen dat de Raad van Toezicht geen verzet zou doen tegen zijn inschrijving.

Hof van Discipline 14 november 2011, nr. 6081, LJN YA2680

Eveneens geschraapt werd de patroon van de stagiaire die in de beslissing op nummer 6073 werd geschraapt. De patroon had eveneens een onjuiste voorstelling van de afspraken gegeven.

4.2 Onvoorwaardelijke schorsingen⁸

Hof van Discipline 10 januari 2011, nr. 5817, LJN YA1389

Drie maanden schorsing werd opgelegd aan de advocaat die piketwerkzaamheden declareerde die hij niet had verricht en die bovendien in strijd met de geldende regelingen declareerde.

Hof van Discipline 10 januari 2011, nr. 5900, LJN YA1390

Drie maanden schorsing werd opgelegd aan dezelfde (inmiddels oud-) advocaat die meermalen piketvergoedingen, waarop hij geen recht had, had gedeclareerd en ontvangen.

Hof van Discipline 14 februari 2011, nr. 5797, LJN YA1406

Drie maanden schorsing werd opgelegd aan de advocaat die ondanks de mededeling daartoe te zijn overgegaan een dagvaarding niet had laten uitbrengen, nadien cliënt meermalen had bevestigd dat de procedure liep en de kosten voor deze werkzaamheden bij zijn cliënt in rekening had gebracht.

Hof van Discipline 14 februari 2011, nr. 5810, LJN YA1393

Eén maand schorsing werd opgelegd aan de advocaat die ondanks toezeggingen geen actie ondernam om een vastgestelde omgangsregeling te beëindigen, waardoor zijn cliënt dwangsommen verschuldigd werd. Daarnaast incasseerde hij verschuldigde kinderalimentatie niet en deed voorkomen daar wel mee doende te zijn.

⁸ In het geval een deel van de schorsing voorwaardelijk werd opgelegd, is de desbetreffende maatregel in deze paragraaf opgenomen.

Raad van Discipline Arnhem 28 februari 2011, nr. 10-183, LJN YA1609

Een onvoorwaardelijke schorsing van 3 maanden, ingaande op de dag dat de advocaat zich weer laat inschrijven op het tableau, werd opgelegd aan een advocaat die zich inmiddels had laten afvoeren van het tableau. Vast was komen te staan dat de advocaat in kwestie geruime tijd niet goed bereikbaar was en niet naar behoren had gereageerd op verzoeken van cliënten, de deken, de landelijke Orde (omdat zijn CCV opgave niet compleet was), en andere advocaten.

Hof van Discipline 14 maart 2011, nr. 5920, LJN YA1432

Twee weken schorsing werd opgelegd aan de advocaat die informatie aan de pers beschikbaar stelde die afkomstig was van een oud-cliënt en bovendien pas vijf maanden na het eerste verzoek de toevoeging aan de opvolgend raadsman verzond.

Raad van Discipline Arnhem 11 april 2011, nr. 10-157, LJN YA1883

Een onvoorwaardelijke schorsing van 4 weken werd opgelegd aan een advocaat die onvoldoende zorg en zorgvuldigheid had betracht bij de belangenbehartiging van klaagster in haar echtscheidingsprocedure. De advocaat had binnen 2 weken een echtscheidingsconvenant opgesteld voor klaagster waarbij zij afging op een door partijen zelf opgesteld concept-convenant zonder de onderliggende financiële gegevens op te vragen en te controleren. In de tuchtprocedure beriep de advocaat zich op het feit dat zij voor beide partijen optrad nu de man de helft van haar rekening had betaald.

De opdrachtbevestiging was echter gericht aan klaagster en bevatte onder meer de zin: "bij de uitvoering van deze werkzaamheden zal ik mij alleen laten leiden door uw belangen". De raad rekent de advocaat aan dat zij onduidelijkheid heeft laten bestaan over de vraag voor wie zij optrad. Bij de opgelegde maatregel is het tuchtrechtelijk verleden van de advocaat betrokken.

Hof van Discipline 15 april 2011, nr. 5924, LJN YA2678

Zes weken schorsing waarvan vier voorwaardelijk werden opgelegd aan de advocaat die een zaak deels overnam van een jurist/ niet advocaat waarvan de cliënte wel dacht dat hij advocaat was. De verweerder gebruikte de door de jurist opgestelde pleitnota niet en besprak niet met de cliënte zijn visie op de zaak die afweek van de visie van de jurist.

Raad van Discipline Amsterdam, 22 mei 2011, nr. 10-326A, LJN YA1680

Gegronde klachten tegen de eigen advocaat in een echtscheidingskwestie, over onvoldoende voortvarende bijstand en het onvoldoende behartigen van de belangen van de eigen cliënt, alsmede over het op initiatief van de advocaat verplaatsen van diverse besprekingen (waaronder met de wederpartij en diens advocaat) naar de bar en het terras van het Hilton Hotel. Nu de advocaat geen blijk heeft gegeven begrip te hebben voor de kwetsbare en moeilijke positie waarin klaagster zich bevond legt de raad, rekening houdend met eerdere tuchtrechtelijke veroordelingen van deze advocaat, haar een onvoorwaardelijke schorsing voor de duur van een maand op.

Raad van Discipline Amsterdam, 24 mei 2011, nr. 10-327A, LJN YA1679

Gegronde klachten tegen een advocaat (dezelfde verweerster als in de zaak 10-326A) wegens het in een echtscheidingsprocedure afleggen van een (zeer gedetailleerde) verklaring ten faveure van de echtgenote van klager, terwijl zij eerder op verzoek van klager had opgetreden als advocaat en mediator in dezelfde echtscheiding. Ook een gegronde klacht over het feit dat zij niet over een BTW-nummer beschikt en geen omzetbelasting heeft afgedragen over haar facturen, waardoor klager mogelijk financieel benadeeld is. Rekening houdend met eerdere aan deze advocaat opgelegde tuchtrechtelijke maatregelen acht de raad een onvoorwaardelijke schorsing voor de duur van een maand passend en geboden.

Raad van Discipline Amsterdam, 21 juni 2011, nr. 10-426U, LJN YA1753

Gegronde klachten tegen de patroon van een stagiaire-ondernemer, wiens stage door de plaatselijke raad van toezicht is beëindigd. De patroon had zich meer moeten inspannen om de stagiaire te behoeden voor misstappen, onder andere bestaande uit het als "strovrouw" optreden voor een andere, inmiddels geschrapte, advocaat. De patroon had zich inhoudelijk moeten verdiepen in de zaken die de stagiaire voor deze geschrapte advocaat behartigde. Ten onrechte vond de patroon de afhandeling van de diverse zaken van de stagiaire uitsluitend de verantwoordelijkheid van deze stagiaire. Mede door het niet adequaat optreden van de patroon is de stage van de stagiaire beëindigd. De raad legt de patroon de maatregel van onvoorwaardelijke schorsing voor de duur van drie maanden op.

Hof van Discipline 5 augustus 2011, nr. 5941, LJN YA1919

Eén week schorsing werd opgelegd aan de advocaat die een strafzaak overnam van een andere advocaat en te lang niet overging tot afrekening van de toevoegingsvergoeding, waarbij achteraf ook bleek dat de advocaat niet op basis van een toevoeging had gewerkt en hij de toevoeging dus meteen had kunnen retourneren.

Hof van Discipline 5 augustus 2011, nr. 5940, LJN YA1920

Twee weken schorsing werd opgelegd aan de advocaat die in oktober 2007 de werkzaamheden voor zijn cliënt beëindigde, pas in oktober 2009 een eindafrekening stuurde en vervolgens eind februari 2010 het bedrag dat de cliënt toekwam aan hem betaalde.

Raad van Discipline Amsterdam, 15 augustus 2011, nr. 10-435U, LJN YA1904

Gegronde klacht tegen de eigen advocaat in een echtscheidingskwestie omdat deze advocaat zijn cliënte had bewogen om hem een geldlening te geven. Bovendien had de advocaat deze geldlening niet vrijwillig afgelost. Nu verweerder cliënte in een voor haar emotionele periode ertoe heeft aangezet hem een lening te verstrekken heeft hij misbruik gemaakt van de omstandigheden en is zijn handelwijze een ernstige inbreuk op het vertrouwen dat het publiek in de advocatuur moet kunnen stellen. De raad legt verweerder een onvoorwaardelijke schorsing voor de duur van een maand op.

Hof van Discipline 2 september 2011, nr. 5946, LJN YA2675

Twee weken schorsing werd opgelegd aan de advocaat die zijn cliënte een rekening stuurde voor de voorbereidingen van een kort geding, terwijl zijn cliënte stelde dat het van de wederpartij gevorderde bedrag al voor aanvang van de werkzaamheden op de derdenrekening van de advocaat was bijgeschreven. De advocaat had geen verweer gevoerd tegen deze aantijgingen.

Hof van Discipline 2 september 2011, nr. 5944, LJN YA2676

Twee weken schorsing werd opgelegd aan de advocaat die een incasso voor zijn cliënte verzorgde via een niet toegestane samenwerking met een BV, geen verantwoording aflegde over geïncasseerde bedragen en zonder toestemming verrekende met de geïncasseerde bedragen.

Hof van Discipline 2 september 2011, nr. 5943, LJN YA2677

Twee weken schorsing werd opgelegd aan de advocaat die als bestuurder van zijn praktijk-BV niet voldeed aan een rechterlijk vonnis (inhoudende een betalingsverplichting aan een medewerker) en ook een toezegging aan de deken om te zullen betalen niet gestand deed.

Hof van Discipline 2 september 2011, nr. 6039, LJN YA2167

Drie maanden schorsing waarvan twee voorwaardelijk werd opgelegd aan de advocaat die vier zaken voor zijn cliënte aannam en enkele jaren lang niets had gedaan. Het verzoek van verweerder om in hoger beroep het bevel openbaarmaking achterwege te laten werd afgewezen.

Raad van Discipline Amsterdam, 8 november 2011, nrs. 11-248A en 11-249A, LJN YA2068

Gegronde klacht en gegrond dekenbezwaar tegen de advocaat die de belangen van klaagster ondeugdelijk heeft behartigd in diverse geschillen, haar opzettelijk onjuiste informatie heeft verstrekt en slecht heeft geïnformeerd en zich bovendien voor haar onbereikbaar heeft gehouden. Verweerder heeft als advocaat niet tijdig en adequaat gereageerd op informatieverzoeken van de deken ten behoeve van diens onderzoek van de klacht. De raad legt deze advocaat een onvoorwaardelijke schorsing voor de duur van zes maanden op.

Hof van Discipline 12 december 2011, nr. 5980, LJN YA1928

Twee maanden schorsing werd opgelegd aan de advocaat die een beschikking, waartegen slechts gedurende 24 uur een rechtsmiddel kan worden ingesteld niet tijdig aan klager had doorgestuurd en te traag het dossier had overgedragen.

Hof van Discipline 12 december 2011, nr. 5979, LJN YA1928

Twee maanden schorsing werd opgelegd aan de advocaat die de cliënt onvoldoende zorgvuldig bijstond in de procedure tot verkrijging van een verblijfsvergunning, de cliënt onvoldoende informatie verschafte en te laat een afschrift van een beslissing van de rechtbank stuurde.

4.3 Voorwaardelijke schorsingen

Raad van Discipline Amsterdam, 10 januari 2011, nr. 10-352A, LJN YA1288

Gegronde dekenbezwaar leidde tot een voorwaardelijke schorsing van één maand tegen een advocaat die niet reageerde op verzoeken van een deken om een reactie op twee tegen hem ingediende klachten. Indien een advocaat zijn verplichtingen verzaakt om direct te reageren op informatieverzoeken van de deken kan de deken de hem in de Advocatenwet opgedragen taken (in het kader van het tuchtrecht) niet naar behoren vervullen. De eisen van behoorlijk toezicht op de beroepsgroep brengen met zich dat advocaten tijdig reageren op verzoeken om informatie over tegen hen ingediende klachten. Door dat na te laten ondermijnt de advocaat het vertrouwen dat in de beroepsgroep moet kunnen worden gesteld.

Raad van Discipline Amsterdam, 21 maart 2011, nr. 10-209A, LJN YA1447

Een voorwaardelijke schorsing van vier weken werd opgelegd aan een advocaat die in strijd met Gedragsregel 8 verzuimde om schriftelijk vast te leggen dat hij aan klager de beschikking heeft overhandigd waarin klagers bezwaar tegen de intrekking van zijn verblijfsvergunning is afgewezen. Het risico dat nu niet meer kan worden vastgesteld of deze advocaat die beschikking heeft overhandigd, komt voor zijn rekening. Ook heeft deze advocaat klachtwaardig gehandeld door de rechtbank informatie te verstrekken over het inkomen van klager zonder (voldoende) vooroverleg met klager, waarmee hij het risico nam dat de opgegeven informatie onjuist was. De advocaat heeft ook veel te laat de dossiers overgedragen aan de opvolgend advocaat van klager. Dat hij de belangen van klager onzorgvuldig heeft behartigd en zodoende het vertrouwen in de advocatuur heeft geschaad was medebepalend voor de opgelegde maatregel.

Hof van Discipline 25 maart 2011, nr. 5909, LJN YA2672

Een voorwaardelijke schorsing van twee weken werd opgelegd aan de advocaat die, na ontvangen toestemming van zijn cliënte om het op de derdenrekening staande bedrag van € 7877,23 te verrekenen met de nog op te maken slotdeclaratie, te lang deed over het versturen van de slotdeclaratie en daarna niet bereikbaar was voor overleg hierover. Na een bemiddelingsgesprek bij de deken hield de advocaat zich vervolgens niet aan de daarin gemaakte afspraak tot betaling aan cliënte.

Hof van Discipline 18 april 2011, nr. 5925, LJN YA2671

Een voorwaardelijke schorsing van twee weken werd opgelegd aan een cassatieadvocaat die onvoldoende informatie over het procedureverloop aan zijn cliënt had verstrekt en meermalen onvoldoende aandacht aan verzoeken van cliënt had besteed.

Raad van Discipline Amsterdam, 21 juni 2011, nr. 10-387A, LJN YA1747

Gegronde klacht tegen een advocaat die heeft verzuimd de echtscheidingsbeschikking tijdig in te schrijven in de registers van de burgerlijke stand, zodat het huwelijk van zijn cliënt niet is ontbonden. Ook was gegrond het klachtonderdeel over het niet adequaat meewerken aan de afwikkeling van de vergoeding van schade die klager ten gevolge van het niet-inschrijven van de echtscheidingsbeschikking heeft geleden en waarvoor de advocaat aansprakelijk is gesteld. De raad legt de maatregel van voorwaardelijke schorsing voor de duur van een maand op.

Raad van Discipline Amsterdam, 21 juni 2011, nr. 10-422U, LJN YA1752

Dekenbezwaar tegen de advocaat-stagiaire die als “strovrouw” zaken in behandeling had van een voormalige (door de tuchtrechter geschrapte) advocaat en op eigen naam toevoegingen aanvraag en declareerde in zaken die zij niet zelf inhoudelijk behandelde en waarin zij zelf geen contact had met cliënten. Doordat de stagiaire, in weerwil van haar wetenschap dat de advocaat ten behoeve van wie zij als “strovrouw” optrad geen advocaat meer was, toch de gewraakte handelingen heeft verricht, geeft zij er blijk van niet te begrijpen wat het beroep van advocaat inhoudt. De raad van toezicht heeft haar stage inmiddels beëindigd. De raad heeft begrip voor het feit dat de handelingen zich in de stageperiode hebben voorgedaan en haar patroon onvoldoende begeleiding en hulp heeft geboden de verweten gedragingen te beëindigen en voor de toekomst te voorkomen, alsmede dat zij het slachtoffer is geworden van misbruik van een reeds geschrapte advocaat waartegen zij moeilijk weerstand kon bieden. De raad acht de maatregel van voorwaardelijke schorsing voor de duur van zes maanden passend en geboden. (Dit betreft dezelfde stagiaire als genoemd in de zaak 10-426U, in welke zaak de patroon een onvoorwaardelijke schorsing kreeg opgelegd; zie par. 4.2).

Hof van Discipline 26 augustus 2011, nr. 5970, LJN YA2673

Een maand voorwaardelijke schorsing werd opgelegd aan de advocaat van een aansprakelijk gestelde cliënte die aan de wederpartij (klagers) te kennen had gegeven, dat de verzekeraar van zijn cliënte geen aansprakelijkheid erkende terwijl de verzekeraar het maximaal uit te keren bedrag beschikbaar had gesteld, via een stichting. Aldus verstrekte de advocaat onjuiste informatie.

Raad van Discipline Amsterdam, 11 oktober 2011, nr. 11-036H, LJN YA2040

Gegronde klacht tegen de advocaat van de ex-echtgenote van klager over onnodig grievende uitlatingen van die advocaat in een procedure over onder meer de omgangsregeling van de kinderen van klager en zijn ex-echtgenote. Het ging in de onderhavige zaak om een echtscheiding waarbij jonge kinderen zijn betrokken, in welk geval elke advocaat een zakelijke toon en een grote mate van welwillendheid moet betrachten. Dit is hier onvoldoende door deze advocaat in acht genomen en hij geeft er nog steeds geen blijk van zich bewust te zijn van de klachtwaardigheid van zijn handelen, waardoor de raad hem de maatregel van een voorwaardelijke schorsing voor de duur van twee maanden oplegt.

Hof van Discipline 4 november 2011, nr. 6042, LJN YA2674

Eén maand voorwaardelijke schorsing werd opgelegd aan de advocaat die voor de bijstand aan cliënte drie toevoegingen aanvraag, waarvan er één werd verleend, en daarnaast een factuur voor zijn werkzaamheden aan zijn cliënte stuurde. De door de advocaat gepretendeerde afspraak is niet schriftelijk vastgelegd. De voorwaardelijke schorsing werd opgelegd onder de bijzondere voorwaarde het in rekening gebrachte bedrag terug te betalen.

4.4 **Spoedshalve schorsing of voorlopige voorziening (art. 60ab Advocatenwet)**

Het gaat in art. 60ab niet om een “gewone” tuchtrechtelijke schorsing, maar om een voorlopige voorziening in ernstige gevallen, een soort kort geding vooruitlopend op de gewone bodem-tuchtprocedure. Zie par. 2.15.

Hof van Discipline 19 december 2011, nr. 6069, LJN YA2670

Verweerder werd door de raad voor onbepaalde tijd geschorst, wegens ernstige verdenking van oplichting. Verweerder liet zich na deze beslissing van de raad schrappen van het tableau en stelde daarna beroep in tegen de beslissing van de raad. Het hof verklaarde verweerder niet-ontvankelijk in zijn hoger beroep, nu hij door de schrapping geen belang meer had op te komen tegen de ordemaatregel die de raad had opgelegd.

4.5 Schorsing voor onbepaalde tijd wegens onbehoorlijke praktijkuitoefening (art. 60b Advocatenwet)

Zie voor uitleg over artikel 60b en verder: par. 2.15.

Raad van Discipline Arnhem 14 februari 2011, nr. 10-95, LJN YA1531

Een schorsing voor onbepaalde tijd werd opgelegd aan een advocaat bij wie een onderzoek ex art. 60c Advocatenwet was verricht. Uit dit onderzoek bleek dat in ten minste 6 van de 15 steekproefsgewijs onderzochte dossiers van de advocaat sprake was van ernstig tekortschieten in de aanpak van zaken en informatieverstrekking aan de cliënt daaromtrent. Gevreesd werd dat ook de overige nog bij de advocaat in behandeling zijnde zaken te lijden hadden onder gebrekkige bijstand. De raad betrok daarbij het feit dat de advocaat als gevolg van een ongeval leed aan ernstige vermoeidheidsverschijnselen. Aan de deken werd de bevoegdheid verleend om in te grijpen in de praktijkvoering.

Hof van Discipline 18 april 2011, nr. 6012, LJN YA2669

De raad schorste verweerder voor onbepaalde tijd op de voet van artikel 60b, nadat de deken hem een vraag had gesteld over zijn kantoororganisatie en verweerder daarop buitenproportioneel reageerde. Mede naar aanleiding daarvan en van opmerkingen die de President maakte over het optreden in rechte van verweerder, het niet te woord staan van de door de raad benoemde rapporteur, bekrachtigde het hof de door de raad opgelegde schorsing voor onbepaalde tijd.

5 Uitgelicht: wraking

5.1 Wraking in het advocatentuchtrecht

Evenals gewone rechters zijn tuchtrechters onpartijdig. In het uitzonderlijke geval dat een partij daarover reële twijfel heeft t.a.v. een tuchtrechter die zijn zaak behandelt, kan die partij een wrakingsverzoek indienen. Wraking is een middel dat alle partijen ten dienste staat om het hun toekomende recht op behandeling van hun zaak door onpartijdige tuchtrechters te waarborgen. Wraking is mogelijk wanneer sprake is van feiten en omstandigheden waardoor de tuchtrechtelijke onpartijdigheid schade zou kunnen lijden. Daarvan kan in de eerste plaats sprake zijn door de subjectieve instelling van de tuchtrechter ten opzichte van een partij of het voorliggende geschil, bijvoorbeeld door wat de tuchtrechter zegt of doet ter zitting. Los van de persoonlijke instelling van de tuchtrechter kan een partij ook in objectieve zin vrezen dat de tuchtrechter partijdig is (bijvoorbeeld door een bepaalde band tussen de tuchtrechter en een partij). In dit kader moet ook de redelijke schijn van partijdigheid worden vermeden.

Wrakingsverzoeken tegen (leden van) de raden of het hof van discipline worden beoordeeld door een wrakingskamer, bestaande uit (andere) leden van de desbetreffende raad of het hof van discipline. Wrakingskamers stellen bij de beoordeling van een wrakingsverzoek voorop dat een lid van een raad of het hof uit hoofde van diens aanstelling moet worden vermoed onpartijdig te zijn. Dit betekent dat zich uitzonderlijke omstandigheden moeten voordoen die een zwaarwegende aanwijzing opleveren dat de gewraakte tuchtrechter jegens

een partij vooringenomenheid koestert, althans dat de op dat punt bestaande vrees reëel is, voordat een wrakingsverzoek wordt toegewezen.

In 2011 zijn 17 wrakingsverzoeken ingediend bij de raden en het hof van discipline. Twee daarvan zijn toegewezen en 15 afgewezen. De toegewezen wrakingsverzoeken waren ingediend naar aanleiding van de (zeer indringende en kritische) vraagstelling van een tuchtrechter ter zitting (LJN YA1928) respectievelijk het in de periode tussen de zitting en de uitspraak in een klachtzaak in een cursus noemen van een geval dat leek op dat van die klachtzaak, als voorbeeld van advocatuurlijk handelen waar tuchtrechters een zware maatregel voor plegen op te leggen (LJN YA1671).

Van de afgewezen wrakingsverzoeken zag ongeveer de helft op tuchtrechters die (vermeende) eerdere bemoeienis hadden met partijen, de voorliggende casus of de deken die de klacht ter kennis van de raad bracht. In al die gevallen oordeelden de desbetreffende wrakingskamers dat er onvoldoende grond was om te concluderen dat sprake zou (kunnen) zijn van bevooroordeeldheid in objectieve zin (bijvoorbeeld LJN YA2104, YA2112, YA2116, YA2165 en YA1123). Grofweg de andere helft van de afgewezen wrakingsverzoeken had betrekking op eerdere, meer inhoudelijke, aspecten van de tuchtrechtelijke procedure, waaronder het afwijzen van een aanhoudingsverzoek, een opmerking ter zitting dat een bepaald standpunt juridisch niet haalbaar leek, de inhoud van een proces-verbaal van de zitting, de vraag naar de uitleg en toepassing van een wettelijke bepaling in de visie van een van partijen (vgl. bijvoorbeeld LJN YA1418, YA2226, YA2174, YA1379).

In wrakingsuitspraken in 2011 kwam ook een aantal formele punten naar voren. Zo werd een wrakingsverzoek tegen de wrakingskamer die een eerder wrakingsverzoek moest beoordelen, aangemerkt als evident strijdig met de goede tuchtprocesorde, waardoor de desbetreffende wrakingskamer oordeelde dat misbruik van het middel wraking werd gemaakt. Het tweede wrakingsverzoek werd daarom buiten behandeling gesteld (YA2403). Het hof van discipline bevestigde dat geen appel mogelijk is tegen de (afwijzende) beslissing van de wrakingskamer van een raad (LJN YA2162 en YA1417). Ten slotte moeten wrakingsverzoeken, ook tegen tuchtrechters, tijdig worden ingediend. Te lang wachten met het indienen van een wrakingsverzoek maakt het wrakingsverzoek niet-ontvankelijk (YA2054). Zo is bijvoorbeeld een wrakingsverzoek ingediend acht weken na het bekend worden van de feiten en omstandigheden waarop het wrakingsverzoek is gebaseerd, te laat (YA1378).

Tot slot. De mogelijkheid van partijen om een tuchtrechter te wraken is noodzakelijk voor het waarborgen van een onafhankelijk oordeel van de tuchtrechter. Het is een ultimum remedium, dat niet bedoeld is als verkapt rechtsmiddel tegen onwelgewillige beslissingen van de rechter. Voor dat laatste is het hoger beroep bedoeld. In de praktijk blijkt relatief veel te worden gewraakt en blijkt het merendeel van de wrakingsverzoeken niet-ontvankelijk of ongegrond te worden verklaard. Soms rijst de vraag of het middel van wraking niet te lichtvaardig wordt ingezet.

L.H. Rammeloo, *Griffier Raad van Discipline Amsterdam*

Casuïstiek

Dit hoofdstuk bevat een selectie uitspraken die aparte vermelding verdienen. De omschrijving vindt plaats in samengevatte vorm, hetgeen het risico met zich brengt de in de uitspraak door het college gekozen bewoordingen en nuances te veranderen. Benadrukt wordt dat alleen de tekst van de uitspraak zelf geldt als een uitspraak van het desbetreffende tuchtcollege. Het college, de uitspraakdatum en het instantienummer staan vermeld. Tevens is het LJN (het Landelijk Jurisprudentienummer) weergegeven, waaronder de uitspraken zijn gepubliceerd op de website www.tuchtrecht.nl.

6.1 Hof van Discipline 10 januari 2011, nr. 5692, LJN YA 1398 (aanbrengen van cruciale wijzigingen in concept convenant waarmee verweerder zijn zorgplicht schond)

Klaagster ging er, naar het oordeel van het hof, terecht van uit dat verweerder meer zorg jegens haar zou betrachten bij het opstellen van het convenant tussen klaagster en haar (ex) echtgenoot, cliënt van verweerder. Een concept is door verweerder aangepast op voor klaagster ogenschijnlijke details, die echter tot voor verweerder voorzienbaar onacceptabele gevolgen leidde. De klacht van klaagster en het bezwaar van de deken werden gegrond verklaard; de advocaat kreeg een berisping.

6.2 Hof van Discipline 14 februari 2011, nr. 5820, LJN YA 1407 (klacht OvJ tegen lekkende advocaat)

Advocaat van nabestaande kreeg afschrift dossier van Officier van Justitie met de mededeling dat de stukken niet bedoeld waren aan de pers te verstrekken. De advocaat gaf de stukken ter inzage aan de pers. Het hof achtte, anders dan de raad, de klacht van de Officier ongegrond nu de door de Officier gestelde voorwaarde niet op de wet was gebaseerd en de advocaat er ook niet mee had ingestemd en bovendien de advocaat een belangenafweging moest maken en hij deze niet onzorgvuldig heeft gemaakt.

6.3 Hof van Discipline 18 februari 2011, nr. 5961, LJN YA 1368 (vernietiging van 6Ob schorsing voor onbepaalde tijd)

Het hof vernietigt de beslissing van de Raad van Discipline waarbij verweerster op de voet van artikel 60b Advocatenwet werd geschorst. Anders dan de raad achtte het hof eerst een onderzoek noodzakelijk naar de praktijk van verweerster ter beantwoording van de vraag of verweerster er blijk van geeft de praktijk niet behoorlijk te kunnen uitoefenen.

6.4 Hof van Discipline 28 februari 2011, nr. 5839, LJN YA 2682 (klacht van advocaten onderling)

Klacht van advocaat tegen advocaat die ondanks een eerder oordeel van het Hof van Discipline onnodig grievende kwalificaties gebruikte en na de mondelinge behandeling bij het Hof van Discipline ongevraagd met het door het hof opgevraagde stuk een inhoudelijke brief meestuurde. Het hof achtte de uitlatingen niet grievend, net zo min als het insturen van de begeleidende brief bij de door het hof gevraagde stukken, welke begeleidende brief door de griffie aan verweerder werd geretourneerd. Klacht alsnog ongegrond.

6.5 Hof van Discipline 25 maart 2011, nr. 5846, LJN YA 2683 (klacht wel ontvankelijk ondanks mogelijkheid van Geschillencommissie, onvoldoende voortvarendheid)

Klagers hadden zich tot kantoorgenoot van verweerder gewend met opdracht een financiële instelling aan te spreken in verband met ondeugdelijk advies. Nadat verweerder de zaak had overgenomen kwam hij veelvuldig zijn gedane toezeggingen niet na. Het hof oordeelt dat de hoeveelheid van de bij herhaling gedane maar niet nagekomen toezeggingen zo groot is dat verweerder van zijn verzuim een ernstig verwijt moet worden gemaakt. Het verweer van verweerder dat de klacht niet ontvankelijk is omdat klager geen klacht heeft ingediend als bedoeld in de Klacht- en Geschillenregeling Advocatuur gaat niet op omdat deze regeling onverlet laat de mogelijkheid om een tuchtrechtelijke klacht in te dienen. Gegrond. Berisping.

6.6 Hof van Discipline 30 mei 2011, nr. 5883, LJN YA 2684 (grievende uitlatingen over optreden van een brigadier van politie)

Verweerder stond een minderjarige bij die aangifte had gedaan tegen een brigadier van politie wegens discriminatie. In de artikel 12 Strafvordering-procedure bij het gerechtshof omschreef verweerder de houding van de brigadier, die een systematisch discriminerende houding zou vertonen als volgt: “beklaagde is een kankergezwell binnen het politiekorps dat maar blijft doorwoekeren.” Het hof achtte de bewoordingen van verweerder weliswaar grievend, maar – omdat hij de uitlating gebruikte voor zijn toelichting op het feitencomplex – niet onnodig grievend. Klacht alsnog ongegrond.

6.7 Hof van Discipline 19 september 2011, nr. 5953, LJN YA 2178 (executoriaal beslag niet disproportioneel)

Verweerder legde namens zijn cliënt executoriaal beslag op drie onroerende zaken. Klaagster stelde dat dit disproportioneel was gezien de waarde van de zaken afzonderlijk. Het hof achtte de beslaglegging niet tuchtrechtelijk verwijtbaar, stelde de grote mate van vrijheid van de advocaat van de wederpartij voorop, en overwoog dat de waarde van de zaken voor verweerder, die de belangen van zijn cliënt diende te bewaken, ongewis was. Klacht alsnog ongegrond.

6.8 Hof van Discipline 4 november 2011, nr. 6015, LJN YA 2063 (excessief declareren bij gecompliceerde echtscheiding)

Verweerder stond klager bij in diens zeer gecompliceerde echtscheiding en factureerde aan klager en diens vennootschap ongeveer € 125.000. De Geschillencommissie Advocatuur oordeelde dat verweerder niet meer dan € 44.200 in rekening mocht brengen. Klager diende vervolgens een klacht in wegens excessief declareren, welke klacht door de Raad van Discipline ongegrond werd verklaard. Het hof bekrachtigde dit oordeel.

Ter onderbouwing van zijn stelling dat het een zeer bewerkelijk dossier betrof heeft verweerder het onderliggende dossier, bestaande uit 26 ordners, vervoerd in vijf verhuisdozen, in het geding gebracht. Deze stukken zijn door het hof beoordeeld. Verweerder had ook een zeer grote hoeveelheid stukken ter onderbouwing aan de geschillencommissie gestuurd, maar de reactie van de commissie luidde dat van haar niet kon worden gevegd dat zij kennis nam van de omvangrijke stukken. Aldus kwam de tuchtrechter tot het van de commissie afwijkende oordeel dat niet vastgesteld kon worden dat sprake was van excessief declareren.

6.9 Hof van Discipline 19 september 2011, nr. 5938, LJN YA 2686 (in acht te nemen zorg jegens wederpartij bij faillissementsaanvraag)

Klaagster verwijt de advocaat van haar wederpartij een deel van de vordering van diens cliënte op klaagster te hebben gecedeerd, in een verzoek tot faillietverklaring van klaagster een voor klaagster onbekende steunvordering te vermelden en de cessieakte pas 4 dagen voor behandeling van het verzoek te laten betekenen. De raad van Discipline oordeelde dat de advocaat onvoldoende rekening had gehouden met de belangen van klaagster. De Hof vernietigde de uitspraak en overwoog dat klaagster in de faillissementsprocedure voldoende gelegenheid had gehad om te reageren op de inhoud van het verzoekschrift en de advocaat klaagster niet onevenredig had benadeeld. Het hof verklaarde de klacht alsnog ongegrond.

6.10 Hof van Discipline 16 december 2011, nr. 5378, LJN YA 2315 (onnodig grievende uitlating jegens AG)

Verweerder stond een cliënt bij in een strafzaak. De cliënt werd verdacht van vernieling gepleegd in het kader van een protestactie tegen kernwapens. Verweerder vergeleek op diverse momenten en op verschillende wijzen de Advocaat-Generaal met onder meer een “furchtbare Jurist” in de nazitijd. Desgevraagd deelde verweerder mee dat de aantijgingen aan klager persoonlijk waren bedoeld. Het hof achtte, in tegenstelling tot de raad van discipline, de uitlatingen onnodig grievend. Het verweer dat de vrijheid van meningsuiting met zich brengt dat de uitlatingen niet tot een tuchtrechtelijke veroordeling kunnen leiden, werd verworpen, omdat de vrijheid voor advocaten niet onbegrensd is, en de begrenzing ligt in het verbod zich onnodig grievend te uiten. Klacht alsnog gegrond. Waarschuwing.

6.11 Raad van Discipline Amsterdam 21 september 2011, LJN YA 2018

Gegronde klacht over excessief declareren, waarbij de raad van discipline onder meer overwoog dat, bij het ontbreken van aanwijzingen van het tegendeel, het in rekening brengen van uren van medewerkers op basis van het voor verweerder zelf gehanteerde tarief reeds tot een excessieve declaratie leidt.

6.12 Raad van Discipline Amsterdam 27 april 2011, nr. 10, 289 A, LJN YA 1612

De Raad van Discipline Amsterdam verklaarde de klacht gegrond tegen de advocaat die in een procedure mededelingen aan de rechter had gedaan over de onderhandelingen die in het kader van een voorafgaande mediation waren gevoerd tussen partijen. Hoewel de mediationovereenkomst door de advocaten van partijen niet mede was ondertekend, doet dit niet af aan de verplichting van de advocaten om de vertrouwelijkheid van de mediation te respecteren. Hoewel strikt genomen geen sprake is van schending van Gedragsregel 13, nu de door de advocaat aan de rechter gedane mededelingen niet zien op de inhoud van tussen advocaten gevoerde schikkingsonderhandelingen maar tussen partijen gevoerde onderhandelingen ten overstaan van de mediator, is de klacht naar het oordeel van de raad toch gegrond. De raad legde de advocaat een berisping op.

6.13 Raad van Discipline Arnhem 30 mei 2011, nr. 11-O7, LJN YA 1872 (Cohenadvocaat)

Een zogenaamde Cohenadvocaat (advocaat in dienstbetrekking), in dienst van een vakvereniging die rechtsbijstand biedt aan haar leden, werd door de raad berispt, omdat hij zich onvoldoende bewust had getoond van de bijzondere positie die hij enerzijds als advocaat en belangenbehartiger van leden van de vakvereniging en anderzijds als werknemer van de vakvereniging inneemt. Klager, die lid was van de vakvereniging, werd lange tijd in het geschil met zijn werkgever begeleid door een rayonbestuurder van de vakvereniging. Klager klaagde over die begeleiding bij het bestuur van de vakvereniging. Klager kreeg vervolgens van de vakvereniging het bericht dat zijn dossier was overgedragen aan “de bondsadvocaat” (aan verweerder). Verweerder kreeg van zijn werkgever een onduidelijke opdracht: het uitbrengen van advies aan het bestuur van de vakvereniging over de klacht die klager had over de begeleiding door de rayonbestuurder en/of het verlenen van rechtsbijstand aan klager. Verweerder heeft nagelaten zijn positie te verhelderen. Verweerder liet ook na om de opdracht aan klager duidelijk te omschrijven in een opdrachtbevestiging. Vanaf het moment dat het verweerder duidelijk was dat hij het dossier van klager onder zijn hoede had deed hij er drie maanden over om –zonder eerst met klager te spreken- een schriftelijk advies uit te brengen. Bij dit advies liet hij een deel van de arbeidsrechtelijke problematiek buiten beschouwing. Gelet op deze omstandigheden vond de raad dat verweerder jegens klager niet de zorgvuldigheid heeft betracht die bij een behoorlijke rechtshulpverlening betaamt.

6.14 Raad van Discipline Arnhem 21 februari 2011, nr. 10-I 71, LJN YA 1657 (dragen van een baret)

Een advocaat die tijdens een zitting een baret droeg diende een klacht in tegen zijn wederpartij die bezwaar maakte tegen het dragen van de baret. Het incident vond plaats voor en tijdens een zitting waar beide advocaten zonder cliënten verschenen. Voorafgaand aan de zitting maakte de advocaat (verweerder) bezwaar tegen het feit dat klager zijn baret opzette, ervan uitgaande dat sprake was van een religieuze uiting. Klager zette zijn baret niet af; ter zitting herhaalde de advocaat zijn bezwaar. Het bezwaar werd door de rechter niet gehonoreerd. Klager diende een klacht in nu de wijze waarop verweerder bezwaar maakte door hem als denigrerend werd ervaren. Verweerder verklaarde daarop dat hij niet wist dat een baret volgens de geldende regels deel uitmaakt van het advocatenkostuum. Nu niet is komen vast te staan dat verweerder het dragen van de baret op grievende wijze aan de orde heeft gesteld is onvoldoende vast komen te staan dat het handelen van verweerder onbetamelijk en dus tuchtrechtelijk verwijtbaar was. Klacht ongegrond.

Samenstelling colleges in 2011

Raad van Discipline Amsterdam

Naam

mw. mr. D.J. Markx
mw. mr. drs. A.P. Schoonbrood-Wessels
mr.drs. J. Blokland
mr. H. Brouwer
mr. Th.S. Röell
mw. mr. A. Gerritsen-Bosselaar
mr. P.W.M. Huisman
mr. P. van Lingen
mr. R. Lonterman
mr. B.E. van der Molen
mr. H.B. de Regt
mr. J.H.P. Smeets
mr. B.J. Sol
mw. mr. A.M. Vogelzang
mr. D.J.S. Voorhoeve
mw. mr. S. Wieberdink

Functie

Voorzitter (tot 1-8-2011)
Voorzitter (per 1-8-2011)
Plv. voorzitter
Plv. voorzitter
Plv. voorzitter
Lid-advocaat (tot 1-7-2011)
Lid-advocaat
Lid-advocaat
Lid-advocaat
Lid-advocaat (tot 1-7-2011)
Lid-advocaat
Lid-advocaat
Lid-advocaat
Lid-advocaat
Lid-advocaat (tot 1-9-2011)
Lid-advocaat

mr. M.A. le Belle
mr. H. Dulack
mw. mr. S.M. Gaasbeek-Wielinga
mr. A. de Groot
mr. L.D.H. Hamer
mr. G. Kaaij
mr. H.C.M.J. Karskens
mw. mr. J.M. van de Laar
mr. R.P.F. van der Mark
mr. A.G. van Marwijk Kooy
mr. M. Pannevis
mr. G.J.W. Pulles
mw. mr. B. Roodveldt
mr. M.W. Schüller
mr. M.L.F.J. Schyns
mr. J.J. Trap
mw. mr. M.J. Westhoff
mr. M. Ynzonides

Plv. lid-advocaat
Plv. lid-advocaat (tot 1-7-2011)
Plv. lid-advocaat
Plv. lid-advocaat
Plv. lid-advocaat
Plv. lid-advocaat
Plv. lid-advocaat
Plv. lid-advocaat (tot 1-7-2011)
Plv. lid-advocaat
Plv. lid-advocaat
Plv. lid-advocaat
Plv. lid-advocaat
Plv. lid-advocaat (tot 1-7-2011)
Plv. lid-advocaat
Plv. lid-advocaat
Plv. lid-advocaat

mw. mr. L.H. Rammeloo
mr. D.K. Baas
mr. S. Baks
mw. mr. A.C. Beijering-Beck
mr. M.J.E. van den Bergh
mw. mr. M.J.J. de Bontridder
mw. mr. P.H. Burger
mr. F.A. Chorus
mw. mr. H.J. Delhaas
mw. mr. L.C. Dufour
mr. J.G. Geertsma
mw. mr. E.F.E. Hoekstra
mr. M.A. Hupkes
mr. L. Koning
mw. mr. A. Lof
mr. J. Meuleman
mw. mr. S. le Noble
mr. H. Oomen
mw. mr. E.J.M. van Rijckevorsel-Teeuwen
mw. mr. D.J.L. Siegers
mw. mr. M. Stevens
mr. R.L.M.M. Tan
mr. R.A. Veldman
mr. R.N.E. Visser

Griffier
Plv. griffier (tot 1-1-2012)
Plv. griffier (tot 1-7-2011)
Plv. griffier
Plv. griffier
Plv. griffier (tot 1-1-2012)
Plv. griffier (tot 1-7-2011)
Plv. griffier
Plv. griffier
Plv. griffier
Plv. griffier
Plv. griffier
Plv. griffier
Plv. griffier
Plv. griffier
Plv. griffier (tot 1-7-2011)
Plv. griffier (tot 1-7-2011)
Plv. griffier
Plv. griffier
Plv. griffier (tot 1-7-2011)
Plv. griffier (tot 1-7-2011)
Plv. griffier
Plv. griffier
Plv. griffier

mr. W.A. Westenbroek
mw. mr. S.C. Zum Vörde Sive Vörding

Plv. griffier
Plv. griffier

Raad van Discipline Arnhem

Naam

mr. B.P.J.A.M. van der Pol
mw. mr. drs. M.J. Blaisse
mw. mr. S.H. Bokx-Boom
mr. M.F.J.N. van Osch
mr. H.M.M. Steenberghe
mr. R.A. Steenbergen
mr. D. Vergunst
mr. A.E. Zweers
mr. E.D. Breuning ten Cate
mr. J.H. Brouwer
mr. H.C. Brandsma
mr. J.R.O. Dantuma
mw. mr. A. Gerritsen-Bosselaar
mr. P.J.F.M. de Kerf
mw. mr. C.J. Lunenberg-Demenint
mr. H.J.P. Robers
mr. E.J. Verster
mr. C.J.M. de Vlieger
mr. P.J.M. van Wersch
mr. P.M. Wilmink
mr. G.R.M. van den Assum
mw. mr. E. Bige
mw. mr. A.T. Bolt
mr. H. Dulack
mr. I.P.A. Heijst
mr. J.A. Holsbrink
mr. F.A.M. Knüppe
mr. R.P.F. van der Mark
mr. B.E. van der Molen
mr. P.R.M. Noppen
mw. mr. E.A.T.M. Steverink
mr. P.P. Verdoorn
mw. mr. A.M.T. Weersink
mw. mr. A.S.M. Zweerman-Oude Breuil

Functie

Voorzitter
Plv. voorzitter
Plv. voorzitter (per 1-10-2011)
Plv. voorzitter
Plv. voorzitter (per 1-8-2011)
Plv. voorzitter (per 1-10-2011)
Plv. voorzitter
Plv. voorzitter
Lid-advocaat (tot 1-12-2011)
Lid-advocaat (per 1-7-2011)
Lid-advocaat (tot 1-7-2011)
Lid-advocaat
Lid-advocaat
Lid-advocaat (per 1-12-2011)
Lid-advocaat
Lid-advocaat (per 1-12-2011)
Lid-advocaat
Lid-advocaat (tot 1-12-2011)
Lid-advocaat (tot 22-9-2011)
Plv. lid-advocaat (per 1-7-2011)
Plv. lid-advocaat
Plv. lid-advocaat (per 23-9-2011)
Plv. lid-advocaat
Plv. lid-advocaat (per 23-9-2011)
Plv. lid-advocaat (per 23-9-2011)
Plv. lid-advocaat (per 23-9-2011)
Plv. lid-advocaat
Plv. lid-advocaat
Plv. lid-advocaat
Plv. lid-advocaat (per 1-7-2011)
Plv. lid-advocaat (per 23-9-2011)
Plv. lid-advocaat (per 23-9-2011)
Plv. lid-advocaat (per 23-9-2011)

mw. mr. M.Y.A. Verhoeven
mr. B. Baks
mw. mr. P.J.G. van den Boom
mw. mr. P.H. Burger
mw. mr. A. Huber
mw. mr. S. le Noble
mw. mr. H.A.M. Ritsma-Hartman
mw. mr. A.M. van Rossum
mw. mr. G.H.J. Spee
mw. mr. M. Stevens

Griffier
Plv. griffier
Plv. griffier
Plv. griffier
Plv. griffier
Plv. griffier
Plv. griffier (per 1-9-2011)
Plv. griffier
Plv. griffier
Plv. griffier

Raad van Discipline Den Haag

Naam

mr. A.F.L. Geerdes
mw. mr. M.F. Baaij
jhr. mr. A.W. Beelaerts van Blokland
mr. G.J.W. van Oven
mr. P.H. Veling
mw. mr. P.O.M. van Boven-de Groot
mr. W.P. Brussaard
mr. L.P.M. Eenens
mr. R. de Haan
mr. W. J. Hengeveld
mw. mr. T. Hordijk
mw. mr. H.E. Meerman
mr. A.J.N. van Stigt
mr. M. Aukema
mr. L.Ph.J. baron van Utenhove
mr. J.P.M. Borsboom
mr. dr. J.P. Heinrich
mr. P.S. Kamminga
mw. mr. J.A. van Keulen
mr. J.H.M. Nijhuis
mr. P.J.E.M. Nuiten
mr. P.C.M. van Schijndel
mr. G.J. Schipper
mw. mr. C.A. de Weerdt
mr. E.J. van der Wilk

Functie

Voorzitter
Plv. voorzitter
Plv. voorzitter
Plv. voorzitter
Plv. voorzitter
Lid-advocaat
Lid-advocaat
Lid-advocaat
Lid-advocaat
Lid-advocaat
Lid-advocaat
Lid-advocaat
Lid-advocaat
Lid-advocaat
Plv. lid-advocaat
Plv. lid-advocaat
Plv. lid-advocaat
Plv. lid-advocaat
Plv. lid-advocaat
Plv. lid-advocaat
Plv. lid-advocaat
Plv. lid-advocaat
Plv. lid-advocaat
Plv. lid-advocaat

mw. mr. M. Boender-Radder
mw. mr. A.H. van Haga
mr. P. Rijpstra
mw. mr. M.M.C. van der Sanden

Griffier
Plv. griffier
Plv. griffier
Plv. griffier

Raad van Discipline 's-Hertogenbosch

Naam

mw. mr. W.E.A. Gimbrère-Straetmans
mw. mr. M.I.J. Hegeman
mr. P.M. Knaapen
mr. G.J.E. Poerink
mr. E.P. van Unen
mr. L.W.M. Caudri
mw. mr. M.B.Ph. Geeraedts
mr. J.J.M. Goumans
mr. J.D.E. van den Heuvel
mr. A.L.W.G. Houtakkers
mw. mr. E.J.P.J.M. Kneepkens
mr. I.E.M. Sutorius
mr. E.P.C.M. Teeuwen
mw. mr. J.C. van den Dries
mw. prof. mr. A.A. Freriks
mw. mr. A. Groenewoud
mr. L.G.J. de Haas
mr. drs. P.A.M. van Hoef
mr. J.F.E. Kikken
mw. mr. Th. Kremers
mr. H.C.M. Schaeken
mr. L.R.G.M. Spronken
mw. mr. P.J.W.M. Theunissen
mr. R.G.A.M. Theunissen

Functie

Voorzitter
Plv. voorzitter
Plv. voorzitter
Plv. voorzitter
Plv. voorzitter
Lid-advocaat
Lid-advocaat
Lid-advocaat
Lid-advocaat
Lid-advocaat
Lid-advocaat
Lid-advocaat
Lid-advocaat
Plv. lid-advocaat
Plv. lid-advocaat
Plv. lid-advocaat
Plv. lid-advocaat
Plv. lid-advocaat
Plv. lid-advocaat
Plv. lid-advocaat
Plv. lid-advocaat
Plv. lid-advocaat
Plv. lid-advocaat
Plv. lid-advocaat

mw. mr. I.J.M. Huysmans-van Opstal
mw. mr. Th.H.G. van de Langenberg
mr. C.M. van Lanschot
mw. mr. A.M.T.A. Verhagen

Griffier
Plv. griffier
Plv. griffier
Plv. griffier

Raad van Discipline Leeuwarden

Naam

mr. P. Schulting
mr. C. van den Noort
mw. mr. M.M.A. Wind
mw. mr. M.E. Derix
mr. R. Glas
mr. J.D. Leerink
mr. J.H. van der Meulen
mr. J.V. van Ophem
mw. mr. L.J. van der Veen
mw. mr. G.J. van der Veer
mw. mr. M.M. Wiersema
mr. P.H.F. Yspeert
mw. mr. van Asselt-Pronk
mw. mr. A.D.G. Bakker
mr. G.W. Brouwer
mr. P.L.G. Buisman
mr. A.J.H. Geense
mw. mr. M.I. van Horssen-Bok
mr. H.J.M. Janssen
mr. F. Klemann
mr. G.E.J. Kornet
mr. H.J. Meijer
mr. J.P. van Stempvoort
mr. A.H. van der Wal

mw. mr. D.C. van der Kwaak-Wamelink
mw. mr. J.M.G. Kuin-van den Akker

Functie

Voorzitter
Plv. voorzitter
Plv. voorzitter (tot 31-12-2011)
Lid-advocaat
Lid-advocaat (tot 18-4-2011)
Lid-advocaat (tot 20-4-2011)
Lid-advocaat
Lid-advocaat
Lid-advocaat
Lid-advocaat
Lid-advocaat
Plv. lid-advocaat
Plv. lid-advocaat
Plv. lid-advocaat
Plv. lid-advocaat
Plv. lid-advocaat
Plv. lid-advocaat
Plv. lid-advocaat (tot 31-3-2011)
Plv. lid-advocaat
Plv. lid-advocaat
Plv. lid-advocaat
Plv. lid-advocaat
Plv. lid-advocaat (tot 18-4-2011)

Griffier
Plv. griffier

Hof van Discipline

Naam

mw. mr. J.H.C. Schouten
mw. mr. G.J. Driessen-Poortvliet
mr. W.H.B. den Hartog Jager
mr. C.J.J. van Maanen
mr. G.W.S. de Groot
mw. mr. P.M.A. de Groot-van Dijken
mr. J.S.W. Holtrop
mw. mr. J.H.J.M. Mertens-Steeghs
mr. W.J. van Andel
mw. mr. A.J.M.E. Arpeau
mr. J.P. Balkema
mr. S.A. Boele
mw. mr. A.D.R.M. Boumans
mw. mr. M.A. Goslings
mw. mr. H.M.A. de Groot
mr. drs. P.T. Gründemann
mr. P.H. Holthuis
mw. mr. M.M.H.P. Houben
mw. mr. A.D. Kiers-Becking
mw. mr. E.B. Knottnerus
mr. H. van Loo
mw. mr. E.A. Mout-Bouwman
mr. J.C. van Oven
mw. mr. C.M. Pannekoek-Dubois
mw. mr. A.G. Scheele-Mülder
mr. W.A.M. van Schendel
mw. mr. J.S.A.M. Schokkenbroek
mr. A.H.A. Scholten
mr. T.E. van der Spoel
mr. R. Veenendaal
mw. mr. J.G. Vegter-Fieten
mr. G.J. Visser
prof. mr. R.D. Vriesendorp
mr. A. Beker
mr. G. Creutzberg
mr. W.M. Poelmann
mr. R.W. de Ruuk
mr. B.J.Th. Bouma
mr. G.J.S. Bouwens
mr. H.D. Cotterell

Functie

Voorzitter
Plv. voorzitter
Plv. voorzitter
Plv. voorzitter
Kroonlid
Kroonlid
Kroonlid
Kroonlid
Plv. kroonlid
Plv. kroonlid
Plv. kroonlid
Plv. kroonlid
Plv. kroonlid
Plv. kroonlid
Plv. kroonlid
Plv. kroonlid
Plv. kroonlid
Plv. kroonlid
Plv. kroonlid
Plv. kroonlid (tot 30-11-2011)
Plv. kroonlid
Plv. kroonlid
Plv. kroonlid (tot 30-9-2011)
Plv. kroonlid
Plv. kroonlid
Plv. kroonlid
Plv. kroonlid
Plv. kroonlid
Plv. kroonlid
Plv. kroonlid (tot 1-12-2011)
Lid-advocaat
Lid-advocaat
Lid-advocaat
Lid-advocaat (tot 31-5-2011)
Plv. lid-advocaat
Plv. lid-advocaat
Plv. lid-advocaat

mr. W.K. van Duren
prof. mr. G.R.J. de Groot
mr. A. Minderhoud
mr. G.J. Niezink
mr. C.A.M.J. Raymakers
mw. mr. L. Ritzema
mr. G.J.L.F. Schakenraad
mw. mr. E. Schutte
mr. R. Verkijk
mr. W.F. van Zant
mr. A.A.H. Zegers

mw. mr. I.F. Schouwink
mw. mr. L.G.J. Hendrix
mw. mr. G.E. Muller
mw. mr. N.A.M. Sinjorgo
mw. mr. H.A.H. Holm-Robaard

Plv. lid-advocaat
Plv. lid-advocaat
Plv. lid-advocaat
Plv. lid-advocaat
Plv. lid-advocaat
Plv. lid-advocaat
Plv. lid-advocaat
Plv. lid-advocaat
Plv. lid-advocaat
Plv. lid-advocaat

Griffier
Plv. griffier
Plv. griffier
Plv. griffier
Plv. griffier (per 1-9-2011)

Links en adressen

Jaarverslag 2011 > Links

Hof van Discipline en Raden van Discipline Jaarverslag 2011

www.hofvandiscipline.nl
www.raadvandiscipline.nl
Uitspraken: www.tuchtrecht.nl

Raad van Discipline Amsterdam (arrondissementen Alkmaar, Amsterdam en Haarlem)

Griffie:
Postbus 75265
1070 AG AMSTERDAM
Tel. 020 - 678 92 75
Fax 020- 795 42 75
E-mail: griffier@griffiervd.nl

Raad van Discipline Arnhem

(arrondissementen Almelo, Arnhem, Utrecht en Zutphen)

Griffie:

Postbus 30214
6803 AE ARNHEM
Tel. 026 - 35 93 600
Fax 026 - 35 93 601
E-mail: rvda@rechtspraak.nl

Raad van Discipline Den Haag

(arrondissementen Den Haag, Dordrecht en Rotterdam)

Griffie:

Postbus 85850
2508 CN DEN HAAG
Tel. 070 - 354 70 54
Fax 070 - 350 10 24
E-mail: m.boender@dvdw.nl

Raad van Discipline 's-Hertogenbosch

(arrondissementen Breda, 's-Hertogenbosch, Maastricht, Middelburg en Roermond)

Griffie:

Postbus 3115
4800 DC BREDA
Tel. 076 - 549 05 68
Fax 076 - 549 05 69
E-mail: griffiervd@planet.nl

Raad van Discipline Leeuwarden

(arrondissementen Assen, Groningen, Leeuwarden en Zwolle-Lelystad)

Griffie:

Postbus 399

9400 AJ ASSEN

Tel. 0592 - 30 57 50

Fax 0592 - 30 57 59

E-mail: vanderkwaak@bierens-vanboven.nl

Hof van Discipline

Griffie:

Postbus 132

4840 AC PRINSENBEEK

Tel. 076 - 548 46 07

Fax 076 - 548 46 08

E-mail: griffie@griffiehvd.nl

